

ЗАКОН

О УТВРЂИВАЊУ ЈАВНОГ ИНТЕРЕСА И ПОСЕБНИМ ПОСТУПЦИМА РАДИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОЈЕКТА ИЗГРАДЊЕ ИНФРАСТРУКТУРНОГ КОРИДОРА АУТОПУТА Е-761, ДЕОНИЦА ПОЈАТЕ-ПРЕЉИНА

І. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Пројекат изградње инфраструктурног коридора аутопута Е-761, деоница Појате-Крушевац-Адрани-Прељина (Чачак), са регулацијом река и изградњом телекомуникационе инфраструктуре дуж коридора аутопута (у даљем тексту: Моравски коридор) је пројекат од значаја за Републику Србију.

Овим законом уређује се утврђивање јавног интереса за потпуну и непотпуну експропријацију и привремено заузимање непокретности за изградњу Моравског коридора, одређивање корисника експропријације, начин обезбеђивања финансијских средстава за реализацију пројекта, поступак експропријације, избор стратешког партнера, примена међународних стандарда за пројектовање и извођење радова, царински поступци и порези који се примењују приликом увоза опреме и материјала, као и уређење других питања у циљу ефикасније реализације овог пројекта.

Сви поступци који се спроводе у складу са одредбама овог закона сматрају се хитним и сви државни и органи јединица локалне самоуправе, привредна и јавна предузећа, као и други органи и институције који врше јавна овлашћења дужни су да без одлагања издају акте из своје надлежности.

Одредбе овог закона примењују се и у случају административног преноса на непокретностима за које је утврђен јавни интерес у складу са овим законом.

Ако овим законом није друкчије одређено, примењиваће се и одредбе закона којим се уређује експропријација, као и закона којим се уређује изградња објеката, државни премер и катастар, поступак уписа у катастар непокретности и општи управни поступак.

Члан 2.

Приликом реализације изградње Моравског коридора биће коришћени домаћи материјали и опрема и ангажовани домаћи извођачи у односу који ће бити одређен уговором о пројектовању и извођењу радова, закљученим у складу са одредбама овог закона.

ІІ. ЈАВНИ ИНТЕРЕС И ЕКСПРОПРИЈАЦИЈА

Члан 3.

Утврђује се јавни интерес за експропријацију непокретности у циљу привођења земљишта намени ради изградње Моравског коридора са пратећом потребном инфраструктуром, у складу са Уредбом о утврђивању Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора аутопута Е-761, деоница Појате-Прељина („Службени гласник РС”, број 98/13), укључујући и

јавни интерес за непотпуну експропријацију за изградњу привремених објеката у функцији изградње главног објекта.

За експрописану непокретност власник има право на накнаду која не може бити нижа од тржишне вредности непокретности.

Члан 4.

Странке у поступку експропријације су крајњи корисник експропријације и власник непокретности која је предмет експропријације.

Када је предмет експропријације непокретност на којој је као власник уписано лице чије је пребивалиште, односно боравиште непознато, а које нема пуномоћника, орган који води поступак експропријације, поставиће том лицу привременог заступника, који има права и обавезе утврђене законом којим се уређује општи управни поступак.

Члан 5.

Корисник експропријације је лице, које у складу са одредбама посебног закона, односно одлуком Владе, врши инвеститорска права на изградњи државних путева.

Одређује се ЈВП „Србијаводе“ за корисника експропријације за извођење радова на регулацији река у обухвату планског документа из члана 3. овог закона.

Корисник из става 1. овог члана има сва права, обавезе и одговорности корисника експропријације предвиђене Законом о експропријацији и овим законом.

Члан 6.

Предлог за експропријацију подноси се најкасније у року од три године од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 7.

О предлогу за експропријацију решава орган јединице локалне самоуправе надлежан за имовинско правне послове (у даљем тексту: надлежни орган), на чијој територији се налази непокретност која је предмет експропријације.

Члан 8.

Уз предлог за експропријацију за непокретност која је предмет експропријације, подноси се информација о локацији и доказ о обезбеђеним средствима за експропријацију.

Доказом о обезбеђеним средствима за експропријацију сматра се потврда о обезбеђеним средствима у буџету корисника експропријације, односно овлашћење или други инструмент обезбеђења плаћања накнаде, у складу са прописима којима се уређује платни промет.

Доказ о утврђеном јавном интересу представља позивање крајњег корисника на овај закон.

Члан 9.

Када је предмет експропријације неизграђено грађевинско земљиште на коме је уписано право јавне својине у корист Републике Србије или јединице локалне самоуправе, поступак се спроводи у односу на титулара права својине на земљишту.

Ако је на земљишту из става 1. овог члана уписано неко треће лице као корисник, том лицу припада накнада у складу са овим законом, Законом о експропријацији и другим посебним законима.

За грађевинско земљиште из става 1. овог члана на коме је уписано право јавне својине Републике Србије и на коме нема изграђених објеката, не спроводи се поступак експропријације, већ надлежни орган, као доказ о одговарајућем праву у поступку издавања решења о грађевинској дозволи прибавља извод из листа непокретности са уписаним правом својине на грађевинском земљишту у корист Републике Србије.

Када је предмет експропријације грађевинско земљиште на коме је изграђен објекат супротно закону, за који није окончан поступак озакоњења, странка у поступку је власник грађевинског земљишта на коме је изграђен тај објекат.

Ако је на земљишту из става 1. овог члана као корисник уписано лице које би у складу са одредбама закона којим се уређује претварање права коришћења у право својине уз накнаду могло да оствари право на конверзију, поступак експропријације се спроводи у односу на титулара права својине на том земљишту, а накнада за одузето право коришћења одређује се у складу са прописима којима је уређена експропријација, односно административни пренос непокретности.

Члан 10.

Када је предмет експропријације грађевинско земљиште на коме је изграђен објекат из члана 9. став 4. овог закона, власник таквог објекта има право на накнаду за изграђени објекат у висини процењене грађевинске вредности тог објекта.

Члан 11.

Када надлежни орган добије предлог за експропријацију, утврђује да ли су уз предлог достављени докази прописани чланом 8. овог закона.

Ако уз предлог за експропријацију нису достављени докази прописани чланом 7. овог закона, надлежни орган у року од три дана налаже кориснику експропријације њихово достављање, уз обавезу достављања документације у року од три дана од дана пријема захтева за допуну документације.

Ако у року из става 2. овог члана корисник експропријације не достави тражену документацију, надлежни орган одбацује предлог решењем против кога је дозвољена жалба у року од три дана од дана уручења.

По жалби против решења из става 3. овог члана решава министарство надлежно за послове финансија.

Када надлежни орган утврди да су уз предлог поднети сви докази прописани чланом 8. овог закона, дужан је да предлог са поднетим доказима достави власнику непокретности на изјашњење, у року од три дана од дана пријема уредног предлога.

Власник непокретности је дужан да се изјасни о предлогу за експропријацију најкасније у року од пет дана од дана добијања предлога за експропријацију, писаним путем или на записник код надлежног органа.

По пријему изјашњења из става 6. овог члана, односно протекла тог рока, надлежни орган одмах, а најкасније у року од пет дана, уз испуњење и других услова прописаних овим законом, доноси решење о експропријацији непокретности.

Ако у току поступка надлежни орган наиђе на чињеницу за коју сматра да је потребно извести додатне доказе, може заказати усмену расправу у року од три дана од дана пријема предлога за експропријацију.

Уколико корисник експропријације једним предлогом за експропријацију обухвати више непокретности, надлежни орган може донети збирно решење за све непокретности обухваћене предлогом за експропријацију.

Против решења из става 7. овог члана може се изјавити жалба министарству надлежном за послове финансија, у року од осам дана од дана достављања решења.

Жалба против решења из става 7. овог члана не спречава издавање решења о грађевинској дозволи и пријаву радова пред органом надлежним за издавање решења о грађевинској дозволи, уколико инвеститор у поступку издавања тог решења, односно приликом пријаве радова достави изјаву да прихвата ризик друкчијег решавања у поступку експропријације непокретности.

Странке у поступку могу се одрећи од права на жалбу, што орган који води поступак констатује у изворнику решења о експропријацији. Даном одрицања од жалбе, решење о експропријацији непокретности постаје правноснажно.

Члан 12.

Уколико надлежни орган не донесе решење о експропријацији у року из члана 11. став 7. овог закона, корисник експропријације има право на посебну жалбу због „ћутања администрације”.

Уз жалбу из става 1. овог члана корисник експропријације подноси документацију и доказе прописане чланом 8. овог закона.

Жалба због „ћутања администрације” подноси се непосредно министарству надлежном за послове финансија, које је у обавези да одлучи по предлогу за експропријацију, у року од пет дана од дана подношења жалбе.

Решење донето по жалби из става 1. овог члана је коначно даном достављања странкама у поступку и против њега се не може изјавити жалба, али се тужбом може покренути управни спор.

Управни спор покренут по тужби против решења из става 4. овог члана не спречава издавање решења о грађевинској дозволи и пријаву радова пред органом надлежним за издавање решења о грађевинској дозволи, уколико инвеститор у поступку издавања тог решења, односно приликом пријаве радова достави изјаву да прихвата ризик друкчијег решавања у управном спору.

Члан 13.

По коначности, односно правноснажности решења о експропријацији, стичу се услови за покретање поступка за споразумно одређивање накнаде за експроприсану непокретност, у складу са одредбама закона којим се уређује експропријација.

Од дана подношења предлога за експропријацију до дана доношења решења о експропријацији, странке се могу споразумевати о облицима и висини накнаде и ван поступка прописаног овим законом.

Споразум из става 2. овог члана закључује се у писаној форми и оверава у складу са законом којим се уређује јавно бележништво или пред надлежним органом на записник, а обавезни део споразума је и клаузула о исплати накнаде или давању друге непокретности у својину или закуп, по правноснажности решења о експропријацији.

Ако странке постигну споразум о накнади пре доношења решења о експропријацији, решење о експропријацији обавезно садржи и констатацију да је споразум закључен, као и услове за извршење споразума.

Процену тржишне вредности грађевинског земљишта и објеката врши орган надлежан за утврђивање пореза на пренос апсолутних права.

Када је предмет експропријације земљиште са биљним засадама, процену вредности врши вештак одговарајуће струке, са списка сталних судских вештака.

Трошкове поступка споразумног одређивања накнаде за експроприсану непокретност сноси корисник експропријације.

Члан 14.

Инвеститор има право да извођача уведе у посед непокретности експроприсане у складу са овим законом по истеку рока од седам дана од дана доставе решења о експропријацији странкама у поступку.

Члан 15.

У поступку експропријације и одређивања накнаде за експроприсане непокретности сви поднесци и одлуке су ослобођени плаћања такси.

III. НАЧИН ОБЕЗБЕЂИВАЊА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА И ПЛАЋАЊА ЗА ИЗВРШЕНЕ УСЛУГЕ И РАДОВЕ

Члан 16.

Финансијска средства за реализацију пројекта изградње Моравског коридора обезбеђују се из буџета Републике Србије, кредита иностраних банака и финансијских организација, међународних извора финансирања и других средстава у складу са законом.

IV. ИЗБОР СТРАТЕШКОГ ПАРТНЕРА

Члан 17.

У циљу реализацију пројекта изградње Моравског коридора, Влада, на предлог радне групе Владе, врши избор стратешког партнера.

Критеријуми и начин избора стратешког партнера и стручног надзора над извођењем радова ближе се уређују подзаконским актом који доноси Влада.

У циљу избора стратешког партнера из става 1. овог члана, као и праћења реализације изградње Моравског коридора Влада образује радну групу.

По избору стратешког партнера из става 1. овог члана, Влада као финансијер и лице из члана 5. став 1. овог закона, као инвеститор, закључиће са стратешким партнером уговор о пројектовању, односно пружању услуга и извођењу радова на изградњи Моравског коридора.

Уговор из става 4. овог члана нарочито садржи: вредност услуга и радова, међусобна права и обавезе уговорних страна, начин плаћања, динамику извођења радова и плаћања, последице непоштовања утврђене динамике, начин и фазност увођења у посао, измену радног времена у току извођења радова на изградњи у складу са утврђеном динамиком, као и друга питања од значаја за реализацију пројекта изградње Моравског коридора.

Као стратешки партнер из става 1. овог члана сматра се и конзорцијум, као и свако повезано лице, односно лица стратешког партнера и/или било које привредно друштво или друштва које стратешки партнер и/или његово повезано лице или лица оснују за потребе реализације овог пројекта, у складу са одредбама закона којима се уређују привредна друштва.

Приликом избора стратешког партнера и закључења уговора о пројектовању и изградњи Моравског коридора, као и приликом избора стручног надзора над извођењем радова, не примењују се прописи којима се уређује поступак јавних набавки.

V. ПРИМЕНА МЕЂУНАРОДНИХ СТАНДАРДА

Члан 18.

Стручна контрола и ревизиона комисија из члана 131. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19 и 37/19-др. закон) могу, приликом оцене испуњености услова утврђених посебним прописима, стандардима и другим актима, прихватити доказивање испуњености захтева и према прописима и стандардима страних држава, као и према признатим међународним методама прорачуна и моделима, уколико је тим прописима и стандардима предвиђено испуњавање основних захтева за објекат, односно основних захтева за његово пројектовање, извођење и одржавање.

Када се примењују посебни међународни или европски прописи, нормативи и стандарди, они треба да буду наведени у техничком документу, а испуњеност захтева се доказује на начин који је предвиђен прописом, односно стандардом који је примењен.

VI. ЦАРИНЕ И ПОРЕЗИ

Члан 19.

На увоз добара, који се врши у оквиру реализације пројекта Моравски коридор, не плаћа се царина.

Могућност ослобођења од пореза на додату вредност на увоз и промет добара и услуга, који се врши у оквиру реализације пројекта Моравски коридор, биће ближе уређена законом којим се уређује порез на додату вредност и подзаконским актима који се доносе у складу са тим законом.

VII. НАДЗОР

Члан 20.

Надзор над извршавањем одредаба овог закона и прописа донетих на основу овог закона, врши министарство надлежно за послове грађевинарства.

VIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 21.

Подзаконски акт из члана 17. став 2. овог закона биће донет у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Влада образује радну групу из члана 17. став 3. овог закона у року од 15 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Решења о привременом заузимању, донета на основу овог закона важе пет година од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 22.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредбама члана 97. тачка 12. Устава Републике Србије, којима се утврђује да Република Србија, између осталог, уређује и организацију и коришћење простора.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ

„Моравски коридор” Е-761, деоница: Појате – Прељина (у даљем тексту: „Моравски коридор”) је од изузетног стратешког значаја за Републику Србију, како за повезивање и већу мобилност унутар Републике Србије, тако и због регионалног значаја, а нарочито због следећег:

- Побољшања приступа и повезивања централних делова Републике Србије са међународним саобраћајним Коридором 10, који представља део најзначајније трансевропске транспортне мреже путева (TEN-T) Европске уније, и аутопутем међународне Руте 4 (Темишвар-Београд-Бар), који се својим највећим делом налази на територији Републике Србије, а сам пројекат је познатији под називом „Аутопут Београд – Јужни Јадран” Е-763 (у даљем тексту: Коридор 11);
- Позитивних ефеката који се огледају кроз временске уштеде, снижавање трошкова транспорта и побољшања приступачности које произилазе из изградње Моравског коридора као директне везе између Коридора 10 и 11 (боља интерна повезаност западних и југозападних са јужним и југоисточним деловима Републике Србије и даље са Бугарском, Грчком и Турском) последично повећање безбедности саобраћаја на целокупној мрежи аутопутева у Србији;
- Значајног додатног позитивног ефекта на саобраћајне токове и регионалну повезаност услед изградње деоница аутопута Чачак (Прељина) – Пожега на Коридору 11 и саобраћајнице Пожега – Ужице – Котроман, који заједно у интеракцији са Моравским коридором чине функционалну целину где неминовно долази до повећања потражње за унутрашњим, а посебно транзитним саобраћајем кроз Републику Србију из правца БиХ ка Бугарској, Северној Македонији и Грчкој, што ће за резултат имати већи приход у буџет Републике Србије и интензивирање комерцијалних активности на овим токовима.

Стратешки значај пројекта се огледа и у повећању доступности општинским центрима, привредним зонама и туристичким дестинацијама. Будући аутопут биће изграђен делом на постојећој траси, а делом измештен од државног пута првог реда М-5 и повезиваће сва већа насељена места у региону: Ћићевац, Сталаћ, Крушевац, Трстеник, Врњачку Бању, Краљево и Чачак. На овом подручју живи око 500 хиљада становника, послује преко 21 хиљада малих и средњих предузећа и предузетника, формирано је 10 пословних и једна слободна зона. У овом делу Републике Србије налази се

шест планина, око 20 манастира и десет популарних дестинација бањског туризма.

Изградњом телекомуникационе магистрале која прати трасу ове саобраћајнице, обезбеђују се услови за пружање најквалитетнијих телекомуникационих сервиса, како у самом појасу аутопута, тако и у свим поменутих местима која гравитирају саобраћајном коридору. Ово је од велике важности за унапређење квалитета живота локалног становништва, као и за индустријски, пословни и туристички развој централних реона Србије, тј. компанија које већ послују на овом географском подручју, али и за привлачење страних и домаћих инвестиција. Квалитет услуга као и сама вредност националног телекомуникационог предузећа, услед развоја оптичке и остале телекомуникационе инфраструктуре, би биле знатно унапређене и повећане.

Предмет овог Пројекта јесу и регулациони радови на реци Морави и околним водотоковима, чијим завршетком ће трајно бити отклоњена опасност од поплава у овом подручју.

Ангажовање Стратешког партнера за реализацију овог пројекта ће допринети трансферу знања („know-how“) кроз примену највиших стандарда по којима ће се пројекат реализовати, што има потенцијал да допринесе јачању српских грађевинских предузећа.

АНАЛИЗА ТРЕНУТНОГ СТАЊА:

Укупна дужина Моравског коридора је око 110 км, од чега:

1. Појате – Крушевац (Кошеви): 26,5 км
2. Крушевац (Кошеви) – Адрани: 53 км
3. Адрани – Мрчајевци и Мрчајевци – Прељина: 30,6 км

Техничка документација:

Планирање изградње овог коридора почела је 2010. године, тако да је у току 2011. године ЈП „Путеви Србије“ уговорило израду пројектне документације за деонице: Појате – Крушевац (Саобраћајни институт ЦИП) и Адрани – Мрчајевци и Мрчајевци – Прељина (Институт за путеве). Међутим, након великих мајских поплава 2014. године, ступили су на снагу нови прописи и стандарди, па је у вези са овим пројектом било неопходно применити све најновије стандарде у области водозаштите, изменити првобитну трасу аутопута и предвидети додатне мере заштите будућег аутопута који пролази кроз плавно подручје Западне Мораве и њених притока. Такође, треба имати у виду да су после мајских поплава 2014. године, измењени хидролошки услови који су наметнули и измену планске и техничке документације.

То је даље условило измену просторних планова тог подручја, а измена просторних планова је иницирала измену претходно завршене пројектне документације. Све су ово били разлози да се на један квалитетан и свеобухватни начин приступи реализацији овог пројекта, те је због тога дана 9. фебруара 2017. године Влада је донела Одлуку о образовању Радне групе за

реализацију пројекта „Моравски коридор” Е-761, деоница: Појате – Прељина. Радна група је покренула низ активности као што је ревизија претходно урађених пројекта и Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора (ППППН) и недостајуће пројектне документације за „средњу деоницу”, Крушевац-Адрани. Паралелно са тим, неопходно је било остварити сарадњу са свим институцијама из области водопривреде, тј. надлежним Министарством, Републичком дирекцијом за воде, ЈП „Србијаводе” и Институтом Јарослав Черни, а све у циљу оптималне изградње како самог аутопута, тако истовременог и трајног решавања водозаштите слива Западне Мораве.

Како би се комплетирао недостајућа пројектно-техничка документација за изградњу аутопута од Појате до Прељине, ангажовани су следеће институције: Саобраћајни институт ЦИП, Институт за путеве, Институт Јарослав Черни, GEOGIS, итд., кроз тренутно девет различитих уговора (израда ППППН инфраструктурног коридора, идејног пројекта и студије оправданости за четири деонице, идејног пројекта регулације Западне Мораве, хидролошке студије, геодетског снимања, израда ДТМ-а и топографског плана, ласерског снимања итд.),

Статус пројектно-техничке документације:

- деоница Појате – Крушевац (Кошеви)- Идејни пројекат је усвојен на Републичкој ревизионој комисији.
- деоница Адрани – Мрчајевци и Мрчајевци – Прељина- прибављање нових локацијских услова је у току, биће прибављени у јуну месецу ове године, након тога планирано је усвајање Идејног пројекта на Републичкој ревизионој комисију у јулу ове године.
- деоница Крушевац-Адрани (најкомплекснија деоница) –тренутно ради се паралелно измена ППППН инфраструктурног коридора и Студија оправданости са идејним пројектом. Планирани завршетак израде нацрта ППППН инфраструктурног коридора је до краја јуна 2019. године, а потом следи усвајање на Влади у јулу 2019. године, издавање локацијских услова и завршетак идејног пројекта до септембра/октобра 2019. године.

Финансирање пројекта:

За реализацију овог пројекта, а имајући у виду висину инвестиције која треба да покрије изградњу аутопута, регулацију реке, изградњу телекомуникационог коридора дуж аутопута, потребно је паралелно преговарати са неколико банака о условима за закључење уговора о кредиту (потребне за завршетак комплетне пројектно-техничке документације и извођење радова). С тим у вези, у буџету Републике Србије за 2019. годину планирано је кредитно задужење „код страних инвестиционих корпорација и фондова” на износ од 800 милиона евра.

ЦИЉЕВИ ДОНОШЕЊА ЗАКОНА:

У претходном периоду разматрано је више опција са циљем постизања истог циља (временска и економско-финансијска ефикасност), а Радна група је идентификовала да доношење овог закона представља најбољи начин за решавање наведених проблема из следећих разлога:

- **Комплексност пројекта и временско–економско ефикасност:** из претходно наведене анализе стања техничке документације, јасно се уочава да се ради о изузетно комплексном и захтевном пројекту у смислу планирања, припреме техничке документације, финансирања, као и саме реализације овог вишекомпонентног инфраструктурног пројекта. Доношење овог закона ће допринети завршетку припреме и реализације пројекта на најефикаснији и најбржи начин, што ће као исход имати алокацију користи за локално становништво, локалну привреду и бржи развој транспортне мреже Републике Србије у најкраћем року;
- **Правна сигурност:** од посебног је значаја да се додела уговора (једног или више) за целокупан обим радова на Пројекту на основу директног одабира Стратешког партнера, врши на начин који гарантује правну сигурност. То налаже метод правне имплементације који је правно ефикасан, у потпуности транспарентан и јасно видљив, што путем овог закона даје правну сигурност и јасну одговорност, како је разматрано и одлучено у Народној скупштини Републике Србије, поштујући Устав и процедуре. Овакав приступ би требало да има позитиван утицај на разне међународне индексе демократичности и транспарентности, које међународна заједница, а нарочито међународне финансијске институције, у великој мери користе;
- **Приступ међународном финансирању:** Постојање оваквог закона (и додела пројекта у складу са међународно признатим правним нормама), пружа Републици Србији могућност за приступ међународном финансирању. То ће дати Републици Србији могућност да на међународном финансијском тржишту у целости обезбеди средства неопходна за финансирање и успешну реализацију Пројекта. Од оваквог приступа финансирању ће користи имати и будући инфраструктурни пројекти у Републици Србији, нуђењем приступа финансијским изворима које обезбеђују разне међународно признате организације;
- **Јединствено искуство у пројектовању и инжењерингу:** Сарадња Републике Србије и Стратешког партнера обезбедиће јединство и разнолико искуство у пројектовању и спровођењу нових инжењерских и економских решења која су потребна за успешан завршетак овог сложеног пројекта. Поред тога, од Стратешког партнера ће се захтевати да развије опције паметних инфраструктурних решења за Републику Србију, уз испоруку највише вредности путем раног укључивања извођача радова, што ће омогућити ефикасну и брзу реализацију пројекта, инкорпорацију телекомуникационе инфраструктуре и додатну вредност за локалне заједнице поклањањем посебне пажње контроли поплава. За Републику Србију је од стратешког значаја да има савремен, модеран и безбедан аутопут, а доношење овог закона ће омоћити постизање овог циља.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. прописани су утврђивање јавног интереса за експропријацију непокретности за изградњу аутопута Појате-Крушевац-Адрани-Прељина (Чачак), као део инфраструктурног коридора аутопута Е-761, са регулацијом река и изградњом телекомуникационе инфраструктуре дуж коридора аутопута (у даљем тексту: „Моравски коридор”), одређивање крајњег корисника експропријације, начин обезбеђивања финансијских средстава за реализацију пројекта, поступак експропријације, избор стратешког партнера, примена међународних стандарда за пројектовање и извођење радова, царински поступци и порези који се примењују приликом увоза опреме и материјала, као и уређење других питања у циљу ефикасније реализације овог пројекта.

Чланом 2. прописани су материјали који ће се користити приликом реализације пројекта.

Чланом 3. утврђује се јавни интерес за експропријацију непокретности у циљу привођења земљишта намени ради изградње „Моравског коридора” са пратећом потребном инфраструктуром.

Чланом 4. одређује се положај странке у поступку и њено заступање.

Чланом 5. одређују се ЈП „Путеви Србије” и „Коридори Србије” д.о.о. за кориснике експропријације, као и ЈВП „Србијаводе” за корисника експропријације за извођење радова на регулацији реке Мораве.

Чланом 6. одређено је да се предлог за експропријацију подноси се најкасније у року од три године од дана ступања на снагу овог закона.

Чланом 7. одређен је надлежни орган који решава о предлогу за експропријацију.

Чланом 8. прописана је документација која се подноси уз предлог за експропријацију.

Чл. 9. и 10. одређено је лице коме се исплаћује накнада за експропријацију.

Чланом 11. прописано је поступање надлежног органа за експропријацију, по добијању предлога за експропријацију.

Чланом 12. прописан је поступак по жалби, као и жалба због „ћутања администрације”.

Чланом 13. прописана је могућност закључења споразума.

Чланом 14. прописано је да на захтев корисника експропријације, министарство надлежно за послове финансија може одлучити да се кориснику експропријације непокретност преда пре правоснажности одлуке о накнади за експроприсану непокретност.

Чланом 15. прописано је да ослобађање плаћања такси.

Чланом 16. прописан је начин обезбеђивања финансијских средстава и плаћања за извршене услуге и радове.

Чланом 17. прописан је избор стратешког партнера.

Чланом 18. прописана је примена међународних стандарда.

Чланом 19. прописане су царине и порези.

Чланом 20. прописан је надзор над применом закона.

Чланом 21. дато је овлашћење за доношење подзаконског акта, рок за образовање Радне групе, као и рок важења решења о привременом изузимању.

Чланом 22. прописано је да закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

IV. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ОВОГ ЗАКОНА

Средства потребна за спровођење закона обезбедиће се у складу са билансним могућностима буџета Републике Србије и у оквиру лимита министарстава надлежних за његово спровођење.

АНАЛИЗА ЕФЕКТА ПРОПИСА

ПРИЛОГ 2: Кључна питања за анализу постојећег стања и правилно дефинисање промене која се предлаже

1) Који показатељи се прате у области, који су разлози због којих се ови показатељи прате и које су њихове вредности?

Област путних коридора, коме припада и „Моравски коридор” Е-761, деоница: Појате – Прељина, прати се кроз ефекте исказане у оквиру:

- побољшања приступа и повезивања делова Републике Србије са међународним саобраћајним коридорима (10 и 11);
- позитивних ефеката који се огледају кроз временске уштеде, снижавање трошкова транспорта и побољшања приступачности, као последично повећање безбедности саобраћаја на целокупној мрежи аутопутева у Србији;
- значајног додатног позитивног ефекта на саобраћајне токове и регионалну повезаност што ће за резултат имати већи приход у буџет Републике Србије и интензивирање комерцијалних активности на изграђеним путним токовима.

„Моравски коридор” Е-761, деоница: Појате – Прељина (у даљем тексту: „Моравски коридор”) је од изузетног стратешког значаја за Републику Србију, како за повезивање и већу мобилност унутар Републике Србије, тако и због регионалног значаја. Ефекти који се очекују биће праћени кроз набројане показатеље, а очекује се да ће повећање конкурентности привреде дела Републике Србије који ће бити Моравским коридором повезан са међународним саобраћајним коридорима бити праћено кроз индикаторе привредног и друштвеног развоја локалних самоуправа које ће бити повезане (на пример, повећање вредности БДП, повећање броја нових привредних субјеката, развој туризма и слично).

2) Да ли се у предметној области спроводи или се спроводио документ јавне политике или пропис? Представити резултате спровођења тог документа јавне политике или прописа и образложити због чега добијени резултати нису у складу са планираним вредностима.

Узимајући у обзир географски положај Републике Србије као транзитне земље, друмски транспорт, нарочито међународни, има важну улогу у економском развоју захваљујући константном порасту. Аутопут Е-761 Појате – Прељина је од високог стратешког значаја за Републику Србију, како је и препознато Стратегијом развоја железничког, друмског, водног, ваздушног и интермодалног транспорта у Републици Србији (2008-2015), Службени Гласник 55/05, 71/05 – исправка и 101/07 (у даљем тексту: Стратегија), ставка 1.1.3. (дугорочни развој мреже јавних путева), у оквиру које је овом пројекту дат статус приоритетних радова на мрежи јавних путева.

Како се наводи у самој Стратегији, полазећи од постојећих деоница аутопутева, постојеће и очекиване тражње на главним правцима мреже јавних путева

Републике Србије, просторне расподеле броја становника и ограничених капацитета, као стратешки интерес државе може се дефинисати као релативно брзо формирање основног троугла аутопутне мреже Републике Србије (Београд – Појате – Чачак – Пожега – Београд) са битним посредним утицајем дуж постојећих двотрачних путева у ширем подручју.

Пројекат се налази на Индикативној екстензији ТЕН-Т мреже на Југоисточне Европе, и то на свеобухватној мрежи (TEN-T Comprehensive Network) на којој је идентификована као Рута 5 (Чачак – Крушевац – Параћин – граница са Бугарском).

У наредном периоду, Република Србија ће предложити унапређење правца Е-761 Појате – Крушевац – Краљево – Чачак са свеобухватне (TEN-T Comprehensive Network) на основну мрежу (TEN-T Core Network) у циљу повезивања Коридора 10 са Рутом 4 (Београд – Јужни Јадран).

3) Који су важећи прописи и документи јавних политика од значаја за промену која се предлаже и у чему се тај значај огледа?

Прописи који су од значаја за предлог закона су прописи који уређују област експропријације, затим област планирања, пројектовања и изградње, јавних набавки и царински прописи.

4) Да ли су уочени проблеми у области и на кога се они односе? Представити узроке и последице проблема.

Планирање изградње овог коридора почела је 2010. године, тако да је у току 2011. године ЈП „Путеви Србије” уговорило израду пројектне документације за деонице: Појате – Крушевац (Саобраћајни институт ЦИП) и Адрани – Мрчајевци и Мрчајевци – Прељина (Институт за путеве). Међутим, након великих мајских поплава 2014. године, ступили су на снагу нови прописи и стандарди, па је у вези са овим пројектом било неопходно применити све најновије стандарде у области водозаштите, изменити првобитну трасу аутопута и предвидети додатне мере заштите будућег аутопута који пролази кроз плавно подручје Западне Мораве и њених притока. Такође, треба имати у виду да су после мајских поплава 2014. године, измењени хидролошки услови, што је наметнуло и потребу измене планске и техничке документације. То је даље условило измену просторних планова тог подручја, а измена просторних планова је иницирала измену претходно завршене пројектне документације. Све су ово били разлози да се на квалитетан и свеобухватан начин приступи реализацији овог пројекта, те је због тога 9. фебруара 2017. године Влада донела Одлуку о образовању Радне групе за реализацију пројекта „Моравски коридор” Е-761, деоница: Појате – Прељина. Радна група је покренула низ активности као што је ревизија претходно урађених пројекта и Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора (ППППН) и недостајуће пројектне документације за „средњу деоницу”, Крушевац-Адрани. Паралелно са тим, неопходно је било остварити сарадњу са свим институцијама из области водопривреде, тј. надлежним Министарством, Републичком дирекцијом за воде, ЈП „Србијаводе” и Институтом Јарослав Черни, а све у циљу оптималне

изградње како самог аутопута, тако истовременог и трајног решавања водозаштите слива Западне Мораве.

Имајући у виду да овај пројекат треба да повеже сва већа насеља у региону: Ћићевац, Сталаћ, Крушевац, Трстеник, Врњачку Бању, Краљево и Чачак, да на овом подручју живи око 500 хиљада становника, послује преко 21 хиљада малих и средњих предузећа и предузетника, формирано је 10 пословних и једна слободна зона, свако даље одлагање би имало све веће негативне последице по грађане и привреду овог региона. У овом делу Србије налази се шест планина, око 20 манастира и десет популарних дестинација бањског туризма.

5) Која промена се предлаже?

Предмет уређивања овог закона су поступци за које је учено да успоравају ефикасну реализацију свих инфраструктурних пројеката. То се, пре свега, односи на поступке за утврђивање јавног интереса и појединачни поступци експропријације, где се предложене измене односе углавном на скраћивање рокова прописаних Законом о експропријацији, као и на делове поступака којима се омогућава коришћење правних средстава који нису експлицитно предвиђени материјалним прописом. Последица недоношења овог закона била би одлагање почетка радова на изградњи инфраструктурног коридора.

Дакле, више је промена којима се на другачији начин уређују односи који су уређени другим, посебним прописима, а најчешћа измена се састоји у скраћивању рокова и непримењивању појединих одредби које се односе на царинске и пореске поступке, примену међународних стандарда, као и непримењивање појединих одредби закона којим се уређују јавне набавке.

6) Да ли је промена заиста неопходна и у ком обиму?

У циљу ефикасне изградње, која ће значајно утицати и на пораст БДП и имати позитивне ефекте на раст локалних прихода, привреду и грађане овог региона, промена прописа је била неопходна.

Обим предложених промена сразмеран је позитивним ефектима ефикасне изградње Моравског коридора, и у тој мери и предлаже другачија решења од постојећих прописа који се тичу ове области.

Посебно се наглашава да доношењем овог закона нису угрожена основна права власника експроприсаних непокретности, с обзиром да је у свим случајевима задржано начело о одређивању тржишне вредности за експроприсане непокретности.

7) На које циљне групе ће утицати предложена промена? Утврдити и представити циљне групе на које ће промена имати непосредан односно посредан утицај.

Предложена промена ће непосредно имати позитиван утицај на грађане и привредна друштва и предузетнике из локалних самоуправа кроз које коридор пролази, у виду новог запошљавања, отварања нових привредних зона, ангажовања локалних привредних субјекта, имајући у виду да овај пројекат треба да повеже сва већа насеља у региону: Ћићевац, Сталаћ, Крушевац, Трстеник, Врњачку Бању, Краљево и Чачак, да на овом подручју живи око 500 хиљада становника, послује преко 21 хиљада малих и средњих предузећа и предузетника, формирано је 10 пословних и једна слободна зона, и да се у овом делу Србије налази се шест планина, око 20 манастира и десет популарних дестинација бањског туризма. Посредан позитиван утицај може се очекивати кроз повећање БДП, чиме се остварују повољни ефекти на грађане и привредна друштва у Републици Србији.

8) Да ли постоје важећи документи јавних политика којима би се могла остварити жељена промена и о којим документима се ради?

Не постоје важећи документи јавних политика чијим би се спровођењем, а без доношења посебног закона за овај пројекат, могли остварити циљеви ефикасније реализације пројеката.

9) Да ли је промену могуће остварити применом важећих прописа?

Могуће је, али би рок реализације, односно време почетка и завршетка овог пројекта био значајно продужен и не би биле испуњене преузете обавезе из потписаних билатералних споразума. Посебно треба нагласити да је реализација овог пројекта започета 2010. године, али да се сем парцијалне експропријације на делу овог коридора, у реализацији пројекта није далеко одмакло, те да је процењено да је доношење једног оваквог закона неопходно како би пројекат што ефикасније био реализован.

10) Квантитативно (нумерички, статистички) представити очекиване трендове у предметној области, уколико се одустане од интервенције (*status quo*).

Применом постојеће динамике у којој је без доношења посебног пописа могуће изградити овај коридор, не би на ефикасан и у временском року сврсисходан начин било могуће обезбедити услове за пружање најквалитетнијих телекомуникационих сервиса, како у самом појасу аутопута, тако и у свим поменутих местима која гравитирају саобраћајном коридору. Такође, значајно би се одложило унапређење квалитета живота локалног становништва, као и развој индустријског, пословног и туристичког развоја централних реона Србије, тј. компанија које већ послују на овом географском подручју. Последично, неефикасан развој пројекта би обесхрабрило привлачење нових страних и домаћих инвестиција.

11) Какво је искуство у остваривању оваквих промена у поређењу са искуством других држава, односно локалних самоуправа (ако је реч о јавној политици или акту локалне самоуправе)?

Доношење посебног закона за реализацију одређеног пројекта није усамљен у нашем законодавству, јер су већ донети посебни закони за реализацију пројекта Београд на води, изградњу магистралног гасовода „Јужни ток”, реализацију пројекта који су се тicali Железаре Смедерево и др.

ПРИЛОГ 3: Кључна питања за утврђивање циљева

- 1) Због чега је неопходно постићи жељену промену на нивоу друштва? (одговором на ово питање дефинише се општи циљ).

Општи циљ жељене промене је регионално повезивање и развој привреде региона који покрива Моравски коридор. Комплексност пројекта и временско–економско ефикасност, јасно указује да се ради о изузетно комплексном и захтевном пројекту у смислу планирања, припреме техничке документације, финансирања, као и саме реализације овог вишекомпонентног инфраструктурног пројекта. Доношење овог закона ће допринети завршетку припреме и реализације пројекта на најефикаснији и најбржи начин, што ће као исход имати алокацију користи за локално становништво, локалну привреду и бржи развој транспортне мреже Републике Србије у најкраћем року;

- 2) Шта се предметном променом жели постићи? (одговором на ово питање дефинишу се посебни циљеви, чије постизање треба да доведе до остварења општег циља. У односу на посебне циљеве, формулишу се мере за њихово постизање).

Предложеном променом, у којој ће се прописом на нивоу закона извршити скраћивање одређених рокова који су регулисани другим прописима, обезбедиће се:

Правна сигурност: од посебног је значаја да се поштују сви рокови за поступке регулисане предлогом овог закона, као и да се додела уговора (једног или више) за целокупан обим радова на Пројекту на основу директног одабира Стратешког партнера спроводи на начин прописан законским актом, који је разматран и донет у Народној Скупштини Републике Србије, уз поштовање Устава и процедура;

Пристап међународном финансирању: Постојање оваквог закона (и додела пројекта у складу са међународно признатим правним нормама), Републици Србији се пружа могућност приступа међународним изворима финансирања. Од оваквог приступа финансирању ће користи имати и будући инфраструктурни пројекти у Републици Србији, који ће нужно користити изворе финансијских средстава које обезбеђују разне међународне организације;

Јединствено искуство у пројектовању и инжењерингу: Оваква промена омогућава јединствено и разнолико искуство у пројектовању и спровођењу нових инжењерских и економских решења која су потребна за успешан завршетак овог сложеног пројекта. Поред тога, од Стратешког партнера ће

се захтевати да развије опције паметних инфраструктурних решења за Републику Србију, уз испоруку највише вредности путем раног укључивања извођача радова, што ће омогућити ефикасну и брзу реализацију пројекта, инкорпорацију телекомуникационе инфраструктуре и додатну вредност за локалне заједнице поклањањем посебне пажње контроли поплава. Републици Србији ће доношење овог закона омоћити да изгради савремен, модеран и безбедан аутопут од стратешког значаја.

- 3) Да ли су општи и посебни циљеви усклађени са важећим документима јавних политика и постојећим правним оквиром, а пре свега са приоритетним циљевима Владе?
- 4) На основу којих показатеља учинка ће бити могуће утврдити да ли је дошло до остваривања општих односно посебних циљева?

Овај закон предвиђа да ће се посебним уговором закљученим између Републике Србије, ЈП „Путева Србије” и Стратешког партнера регулисати и динамика извођења радова, која ће бити основ за праћење учинка промена које се овим законом предлажу.

ПРИЛОГ 4: Кључна питања за идентификовање опција јавних политика

- 1) Које релевантне опције (алтернативне мере, односно групе мера) за остварење циља су узете у разматрање? Да ли је разматрана „*status quo*” опција?

У периоду од 2010. године, када је планирање пројекта започето, до данас, размотрене су све опције које би биле расположиве за ефикасан систем изградње предметног Моравског коридора. При томе су узете у обзир специфичности које су пратиле реализацију (на пример, поплаве које су се десиле 2014. године и комплетна промена хидролошке ситуације на терену). У анализи тих опција, јасно је да „*status quo*” опција не може допринети скорој реализацији овог пројекта, чиме се одлажи или потпуно елиминишу позитивни ефекти које Моравски коридор треба да пружи грађанима и привреди локалних самоуправа које повезује.

- 2) Да ли су, поред регулаторних мера, идентификоване и друге опције за постизање жељене промене и анализирани њихови потенцијални ефекти?

Сем доношења посебног закона за овај пројекат, није било других опција за постизање жељене промене.

- 3) Да ли су, поред рестриктивних мера (забране, ограничења, санкције и слично) испитане и подстицајне мере за постизање посебног циља?

Предлог закона не предвиђа рестриктивне мера (забране, ограничења, санкције и слично).

- 4) Да ли су у оквиру разматраних опција идентификоване институционално управљачко организационе мере које је неопходно спровести да би се постигли посебни циљеви?

Нису идентификоване промене у већ успостављеној институционалној управљачкој организацији.

- 5) Да ли се промена може постићи кроз спровођење информативно-едукативних мера?

Не може, јер с ради о промени која захтева регулисање прописом на нивоу закона.

- 6) Да ли циљне групе и друге заинтересоване стране из цивилног и приватног сектора могу да буду укључене у процес спровођења јавне политике, односно прописа или се проблем може решити искључиво интервенцијом јавног сектора?

- 7) Да ли постоје расположиви, односно потенцијални ресурси за спровођење идентификованих опција?

Имајући у виду да Предлогом закона нису предвиђене нове процедуре, већ се другачије регулишу већ постојеће уз скраћивање рокова, нису препознате нове обавезе за већ постојеће ресурсе које спроводе ове процедуре. Предложене промене ће бити спроведене расположивим ресурсима.

- 8) Која опција је изабрана за спровођење и на основу чега је процењено да ће се том опцијом постићи жељена промена и остварење утврђених циљева?

Опција која је изабрана је доношење посебног закона којим ће се регулисати утврђивање јавног интереса за експропријацију непокретности за изградњу аутопута Појате-Крушевац-Адрани—Чачак (Прељина), као део инфраструктурног коридора аутопута Е-761, са регулацијом река и изградњом телекомуникационе инфраструктуре дуж коридора аутопута (у даљем тексту „Моравски коридор”), одређивање крајњег корисника експропријације, начин обезбеђивања финансијских средстава за реализацију пројекта, поступак експропријације, избор стратешког партнера, примена међународних стандарда за пројектовање и извођење радова, царински поступци и порези који се примењују приликом увоза опреме и материјала, као и уређење других питања у циљу ефикасније реализације овог пројекта.

Процењено је да ће се једино доношењем посебног закона омогућити ефективна и ефикасна изградња Моравског коридора, имајући у виду да применом постојећих прописа то није било могуће.

ПРИЛОГ 5: Кључна питања за анализу финансијских ефеката

- 1) Какве ће ефекте изабрана опција имати на јавне приходе и расходе у средњем и дугом року?

Резултати непосредног утицаја предложених промена на јавне приходе ће бити видљиви на средњи рок, јер ће сама изградња и повећан број грађевинских активности на овом подручју имати позитиван утицај на јавне приходе кроз уплату пореза за финансијске трансакције које ће се одвијати током изградње коридора, ангажовањем локалних фирми у току изградње, већим присуством грађевинске оперативе која повећава степен коришћења услуга и трговине у локалним самоуправама у којима се одвијају радови, коришћењем капацитета за смештај радне снаге и др. Посредан позитиван утицај може се очекивати кроз стварање услова за повећање БДП, чиме се остварују позитивни ефекти на грађане и привредна друштва у Републици Србији.

У односу на јавне расходе, предложена решења ће утицати на ефективније планирање, уштеду финансијских средства, бржу реализацију пројеката, као и смањивање потенцијалног износа који држава плаћа на име пенала за неповлачење финансијских средстава из кредита током застоја који су се дешавали при спровођењу овог пројекта. Ово ће допринети вишеструким уштедама у буџету Републике Србије и ефикаснијем планирању висине и трошења буџетских средстава за реализацију предметног пројекта.

- 2) Да ли је финансијске ресурсе за спровођење изабране опције потребно обезбедити у буџету, или из других извора финансирања и којих?

За реализацију овог пројекта, а имајући у виду висину инвестиције која треба да покрије изградњу аутопута, регулацију реке, изградњу телекомуникационог коридора дуж аутопута, потребно је паралелно преговарати са неколико банака о условима за закључење уговора о кредиту (потребне за завршетак комплетне пројектно-техничке документације и извођење радова).

- 3) Како ће спровођење изабране опције утицати на међународне финансијске обавезе?

Постојање оваквог закона (и додела пројекта у складу са међународно признатим правним нормама), пружа Републици Србији могућност за приступ међународном финансирању. То ће дати Републици Србији могућност да на међународном финансијском тржишту у целости обезбеди средства неопходна за финансирање и успешну реализацију Пројекта. Од оваквог приступа финансирању користи ће имати и будући инфраструктурни пројекти у Републици Србији, нуђењем приступа финансијским изворима које обезбеђују разне међународно признате организације.

- 4) Колики су процењени трошкови увођења промена који проистичу из спровођења изабране опције (оснивање нових институција, реструктурирање постојећих институција и обука државних службеника) исказани у категоријама капиталних трошкова, текућих трошкова и зарада?

Није предвиђено оснивање нових институција, реструктурирање постојећих институција и обука државних службеника.

- 5) Да ли је могуће финансирати расходе изабране опције кроз редистрибуцију постојећих средстава?
- 6) Какви ће бити ефекти спровођења изабране опције на расходе других институција?

Имајући у виду целокупне ефекте брже и ефикасније реализације пројекта изградње Моравског коридора, очекују се позитивни ефекти на расходе других институција, јер се смањују ризици од наплате пенала или спорог повлачења финансијских средстава за извођење радова и плаћање других услуга предвиђених пројектом (пројектовање и сл.)

ПРИЛОГ 6: Кључна питања за анализу економских ефеката

- 1) Које трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати привреди, појединој грани, односно одређеној категорији привредних субјеката?

Изабрана опција кроз доношење посебног закона и у њему предложена решења неће проузроковати нове трошкове привреди у целини нити појединачним привредним субјектима.

Пројект Моравски коридор треба да повеже сва већа насеља у региону: Ћићевац, Сталаћ, Крушевац, Трстеник, Врњачку Бању, Краљево и Чачак. То је подручје у коме живи око 500 хиљада становника, послује преко 21 хиљада малих и средњих предузећа и предузетника и функционише 10 пословних и једна слободна зона. Очекује се да ће целокупна привреда региона који покрива Моравски коридор имати вишеструке користи које се огледају у смислу стварања услова за ново запошљавање, отварање нових привредних зона, као и пуно ангажовање локалних привредних субјеката - посебно кроз временске уштеде, снижавање трошкова транспорта и побољшање приступачности, као и повећање безбедности саобраћаја на целокупној мрежи аутопутева у Србији;

- 2) Да ли изабрана опција утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту (укључујући и ефекте на конкурентност цена) и на који начин?

За Републику Србију је од стратешког значаја да има савремен, модеран и безбедан аутопут, а доношење овог закона ће омоћити постизање овог циља. Изградњом овог коридора, привредници из локалних самоуправа које повезује Моравски коридор ће бити конкурентнији на тржишту и моћи да одговоре изазовима модреног тржишта које се развија у Републици Србији.

- 3) Да ли изабране опције утичу на услове конкуренције и на који начин?
- 4) Да ли изабрана опција утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација и на који начин?

Од Стратешког партнера ће се захтевати да развије опције паметних инфраструктурних решења за Републику Србију, уз испоруку највише вредности путем раног укључивања извођача радова, што ће омоћити ефикасну и брзу реализацију пројекта, инкорпорацију телекомуникационе инфраструктуре и додатну вредност за локалне заједнице поклањањем посебне пажње контроли поплава. Примена међународних стандарда је једно од решења предложених Предлогом закона.

- 5) Да ли изабрана опција утиче на друштвено богатство и његову расподелу и на који начин?
- 6) Какве ће ефекте изабрана опција имати на квалитет и статус радне снаге (права, обавезе и одговорности), као и права, обавезе и одговорности послодаваца?

ПРИЛОГ 7: Кључна питања за анализу ефеката на друштво

- 1) Колике трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати грађанима?

Изабрана опција кроз доношење посебног закона и у њему предложена решења неће проузроковати нове трошкове грађанима.

Очекује се да ће целокупно становништво региона који покрива Моравски коридор (на овом подручју живи око 500 хиљада становника) имати вишеструке користи које се огледају у смислу новог запошљавања, побољшања приступа и повезивања делова Републике Србије са међународним саобраћајним коридорима (10 и 11), али и повећање укупног стандарда живота кроз локални економски развој.

- 2) Да ли ће ефекти реализације изабране опције штетно утицати на неку специфичну групу популације и да ли ће то негативно утицати на успешно спровођење те опције, као и које мере треба предузети да би се ови ризици свели на минимум?
- 3) На које друштвене групе, а посебно на које осетљиве друштвене групе, би утицале мере изабране опције и како би се тај утицај огледао (пре свега на сиромашне и социјално искључене појединце и групе, као што

су особе са инвалидитетом, деца, млади, жене, старији преко 65 година, припадници ромске националне мањине, необразовани, незапослени, избегла и интерно расељена лица и становништво руралних средина и друге осетљиве друштвене групе)?

- 4) Да ли би и на који начин изабрана опција утицала на тржиште рада и запошљавање, као и на услове за рад (нпр, промене у стопама запослености, отпуштање технолошких вишкова, укинута или новиформирана радна места, постојећа права и обавезе радника, потребе за преквалификацијама или додатним обукама које намеће тржиште рада, родну равноправност, рањиве групе и облике њиховог запошљавања и слично)?
- 5) Да ли изабране опције омогућавају равноправан третман, или доводе до директне или индиректне дискриминације различитих категорија лица (нпр, на основу националне припадности, етничког порекла, језика, пола, родног идентитета, инвалидитета, старосне доби, сексуалне оријентације, брачног статуса или других личних својстава)?

Изабрана опција омогућава равноправан третман свих категорија лица, и не прави никакву разлику било директну или индиректну између различитих категорија лица.

- 6) Да ли би изабрана опција могла да утиче на цене роба и услуга и животни стандард становништва, на који начин и у којем обиму?

Очекује се да ће се изабраном опцијом која омогућава ефикасну изградњу Моравског коридора на позитиван начин утицати на конкурентност целог региона који покрива Моравски коридор, али и значајно повећање укупног стандарда живота кроз локални економски развој.

- 7) Да ли би се реализацијом изабраних опција позитивно утицало на промену социјалне ситуације у неком одређеном региону или округу и на који начин?

Изградња ауто путева ствара услове за оживљавање привредне активности и оснивање нових привредних субјеката, чиме се шире могућности за запошљавање и подизање нивоа животног стандарда локалног становништва, што ће имати значајне позитивне ефекте на социјалну ситуацију у региону кроз који треба да се изгради Моравски коридор.

- 8) Да ли би се реализацијом изабране опције утицало на промене у финансирању, квалитету или доступности система социјалне заштите, здравственог система или система образовања, посебно у смислу једнаког приступа услугама и правима за осетљиве групе и на који начин?

ПРИЛОГ 8: Кључна питања за анализу ефеката на животну средину

- 1) Да ли изабрана опција утиче и у којем обиму утиче на животну средину, укључујући ефекте на квалитет воде, ваздуха и земљишта, квалитет хране, урбану екологију и управљање отпадом, сировине, енергетску ефикасност и обновљиве изворе енергије?

Изабрана опција доношења посебног закона којим ће се скраћивањем рокова и другим решењима која убрзавају реализацију пројекта Моравског коридора нема никакав утицај на животну средину. Изградња Моравског коридора ће се одвијати уз поштовање свих прописа који регулишу заштиту животне средине.

- 2) Да ли изабрана опција утиче на квалитет и структуру екосистема, укључујући и интегритет и биодиверзитет екосистема, као и флору и фауну?
- 3) Да ли изабрана опција утиче на здравље људи?
- 4) Да ли изабрана опција представља ризик по животну средину и здравље људи и да ли се допунским мерама може утицати на смањење тих ризика?
- 5) Да ли изабрана опција утиче на заштиту и коришћење земљишта у складу са прописима који уређују предметну област?

ПРИЛОГ 9: Кључна питања за анализу управљачких ефеката

- 1) Да ли се изабраном опцијом уводе организационе, управљачке или институционалне промене и које су то промене?

Изабраном опцијом се не уводе организационе, управљачке или институционалне промене.

- 2) Да ли постојећа јавна управа има капацитет за спровођење изабране опције (укључујући и квалитет и квантитет расположивих капацитета) и да ли је потребно предузети одређене мере за побољшање тих капацитета?

Имајући у виду да Предлогом закона нису предвиђене нове процедуре, већ се другачије регулишу већ постојеће уз скраћивање рокова, нису препознате нове обавезе за већ постојеће ресурсе које спроводе ове процедуре. Предложене промене ће бити спроведене расположивим ресурсима.

- 3) Да ли је за реализацију изабране опције било потребно извршити реструктурирање постојећег државног органа, односно другог субјекта јавног сектора (нпр. проширење, укидање, промене функција/хијерархије, унапређење техничких и људских капацитета и сл.) и у којем временском периоду је то потребно спровести ?

Није потребно извршити реструктурирање постојећег државног органа, односно другог субјекта јавног сектора.

- 4) Да ли је изабрана опција у сагласности са важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика?

Изабрана опција је у сагласности са важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика, јер је Уставом Републике Србије у одредбама члана 97. тачка 12, којима се утврђује да Република Србија, између осталог, уређује и организацију и коришћење простора, док правни систем Републике Србије дозвољава доношење посебних закона - специјалних закона који могу дерогирати општи закон (*Lex specialis derogat legi generali*) којим правилом је одређено да је закон којим се уређује одређена тема „јачи” од закона којим се регулишу само општа питања. У случају сукоба посебног и општег прописа, посебни пропис дерогира (има првенство примене) у односу на општи, јер је његово поље примене уже постављено.

- 5) Да ли изабрана опција утиче на владавину права и безбедност?

Изабрана опција позитивно утиче на правну сигурност, имајући у виду да је од посебног значаја да се сви рокови за поступке регулисане предлогом овог закона као и додела уговора, утврђују на начин који гарантује правну сигурност, а то је свакако доношење законског акта о коме се разматра и одлучује у Народној скупштини, поштујући Устав и процедуре.

- 6) Да ли изабрана опција утиче на одговорност и транспарентност рада јавне управе и на који начин?

Сви поступци предвиђени законом су транспарентни јер предвиђају инструменте заштите права свих странака у поступку и не предвиђају се процедуре које би биле нетранспарентне.

- 7) Које додатне мере треба спровести и колико времена ће бити потребно да се спроведе изабрана опција и обезбеди њено касније доследно спровођење, односно њена одрживост?

Осим доношења посебног закона за реализацију пројекта изградње Моравског коридора, и његовог спровођења, за реализацију овог пројекта, потребно је паралелно преговарати са неколико банака о условима за закључење уговора о кредиту (средства за завршетак комплетне пројектно-техничке документације и извођење радова), имајући у виду висину инвестиције која треба да покрије изградњу аутопута, регулацију реке, изградњу телекомуникационог коридора дуж аутопута.

ПРИЛОГ 10: Кључна питања за анализу ризика

- 1) Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђена подршка свих кључних заинтересованих страна и циљних група? Да ли је спровођење изабране опције приоритет за доносиоце одлука у наредном периоду (Народну скупштину, Владу, државне органе и слично)?

„Моравски коридор” Е-761, деоница: Појате – Прељина, је од изузетног стратешког значаја за Републику Србију, како за повезивање и већу мобилност унутар Републике Србије, тако и због регионалног значаја.

Имајући то у виду, овај пројекат има подршку свих кључних заинтересованих страна и циљних група, почев од грађана и грађанки региона који ће Моравски коридор повезивати и кроз њега пролазити, целокупне привреде тог подручја, те је тако и приоритет за Владу односно за надлежно Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре.

Узимајући у обзир географски положај Републике Србије као транзитне земље, друмски транспорт, нарочито међународни, има важну улогу у економском развоју захваљујући константном порасту. Аутопут Е-761 Појате – Прељина је од високог стратешког значаја за Републику Србију, како је и препознато Стратегијом развоја железничког, друмског, водног, ваздушног и интермодалног транспорта у Републици Србији (2008-2015), Службени Гласник 55/05, 71/05 – исправка и 101/07, ставка 1.1.3. (дугорочни развој мреже јавних путева), у оквиру које је овом пројекту дат статус приоритетних радова на мрежи јавних путева.

- 2) Да ли су обезбеђена финансијска средства за спровођење изабране опције? Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђено довољно времена за спровођење поступка јавне набавке уколико је она потребна?

За реализацију овог пројекта, а имајући у виду висину инвестиције која треба да покрије изградњу аутопута, регулацију реке, изградњу телекомуникационог коридора дуж аутопута, потребно је паралелно преговарати са неколико банака о условима за закључење уговора о кредиту (потребне за завршетак комплетне пројектно-техничке документације и извођење радова). С тим у вези, у буџету Републике Србије за 2019. годину планирано је кредитно задужење „код страних инвестиционих корпорација и фондова” на износ од 800 милиона евра.

- 3) Да ли постоји још неки ризик за спровођење изабране опције?

Приликом припреме Предлога закона и разматрања свих опција, нису уочени још неки ризици за спровођење изабране опције, јер су испоштовани принципи правне сигурности и Уставом и законима прописане процедуре за реализацију изабране опције.

**ОБРАЗАЦ ИЗЈАВЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА
ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ**

1. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа -
Влада

Обрађивач - Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре

2. Назив прописа

Предлог закона о утврђивању јавног интереса и посебним поступцима ради реализације Пројекта изградње инфраструктурног коридора аутопута Е-761, деоница Појате-Прељина

Draft Law on the Establishment of a Public Intersection and Special Procedures for the Implementation of the Project for Construction of the Infrastructure Corridor of the E-761 Expressway, section Pojate-Preljina

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум):

а) Одредба Споразума која се односе на нормативну садржину прописа

Нема

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума

Нема

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума

Нема

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума

Нема

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније

Нема

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима

Нема

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима

Нема

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима

Нема

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност

Нема

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније

Нема

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе директиве).

Не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност.

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

/

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

Не

8. Учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености

У изради Предлога закона нису учествовали консултанти.